



Запровадження закладами України освітніх проектів Європейського Союзу (таких як Темпус, Жан Моне, Еразмус+: Розвиток потенціалу вищої освіти – СВНЕ, проектів з мобільності) в Україні регулюється такими документами:

- 1) **Рамкова Угода:** Рамкова угода між Урядом України і Комісією Європейських Співтовариств, (Рамкову угоду ратифіковано із заявою Законом № 360-VI (360-17) від 03.09.2008 р.) http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_76. (Рамкова Угода англійською мовою за посиланням: [Рамкова Угода Співпраці між ЄС і Україною \(англійською мовою\)](#))
- 2) **Багаторічна індикативна програма 2014-2017 рр.** в рамках нового Європейського інструменту сусідства, детальна інформація за посиланням: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:EN:PDF> (механізми: http://eeas.europa.eu/enp/how-is-it-financed/index_en.htm - англ.м.; http://www.enpi-info.eu/main.php?id=414&id_type=2&lang_id=471 – рос.мовою).
- 3) **Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом:** http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248387631
- 4) **Закон України «Про вищу освіту»:** <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- 5) Програма Східного Партнерства, детальна інформація за посиланням: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/eu_ukraine/eastern_partnership/eastern_partnership_uk.htm
- 6) **Грантова Угода** з усіма додатками та інструкціями ЕАСЕА – є ключовим документом для запровадження проектів програми Еразмус+ СВНЕ (Темпус, Жан Моне). Важливо отримати від грантоотримувача – координатора проекту копію Грантової Угоди з додатками та детально і уважно ознайомитись. Відповідно до Грантової Угоди координатор зобов'язаний надати копію всім членам партнерства.
- 7) **Партнерська Угода (для проектів Еразмус+СВНЕ /Темпус)** – є обов'язковим і ключовим документом партнерства щодо правил, процедур, механізмів, ролі і відповідальності запровадження проектів. Така Угода повинна бути підписана та надіслана ЕАСЕА не пізніше 6 місяців з початку діяльності проекту.
- 8) **Постанова Кабінету Міністрів України** Про порядок залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги від 15 лютого 2002 р. N 153 (останні зміни від 19.08.2015) «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги»: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-%D0%BF> Згідно з Постановою №153 та статтями Бюджетного кодексу України використання коштів гранту повинно бути цільовим, тобто кошти мають бути використані виключно на ті заходи, що передбачені в проекті. Заплановані мобільності (відрядження) є частиною проектних заходів в межах міжнародної технічної допомоги і мають реалізовуватись згідно з планом заходів проекту та бюджетом проекту. П.45 Постанови №153 «Реципієнт веде облік використаних коштів, які надаються в рамках міжнародної технічної допомоги у вигляді фінансових ресурсів (грантів), а бенефіціар за результатами моніторингу згідно з додатком 3 до цього Порядку здійснює нагляд за цільовим використанням міжнародної технічної допомоги». (Реципієнт – вищий навчальний заклад, бенефіціар – Міністерство освіти і науки України). Згідно з Постановою №153 всі проекти кожні півроку повинні подавати звіти – Картки піврічного моніторингу головному бенефіціару – Міністерству освіти і науки України до 10 січня/липня звітного періоду – <http://www.erasmusplus.org.ua/tempus-iv/instruktsii/194-obov-iazkove-podannia-kartok-pivrichnoho-monitorynhu-proektiv-shchorichnykh-zvitiv-ta-pidsumkovykh-zvitiv.html>

9) Бюджетний кодекс України:

Розділ I. Глава 1. Стаття 2. Пункт 15: власні надходження бюджетних установ - кошти, отримані в установленому порядку бюджетними установами як плата за надання послуг, виконання робіт,



гранти, дарунки та благодійні внески, а також кошти від реалізації в установленому порядку продукції чи майна та іншої діяльності;

Розділ II. Стаття 13.Пункт 4. Власні надходження бюджетних установ отримуються додатково до коштів загального фонду бюджету і включаються до спеціального фонду бюджету.

...підгрупа 1 - благодійні внески, **гранти** та дарунки...

Власні надходження бюджетних установ використовуються (з урахуванням частини дев'ятої статті 51 цього Кодексу) на:

покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю (за рахунок надходжень підгрупи 1 першої групи)...;

...організацію основної діяльності бюджетних установ (за рахунок надходжень підгруп 1, 3 і 4 другої групи)...

Пункт 8. Платежі за рахунок спеціального фонду бюджету здійснюються в межах коштів, що фактично надійшли до цього фонду на відповідну мету (з дотриманням вимог частини другої статті 57 цього Кодексу), якщо цим Кодексом та/або законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет) не встановлено інше.

Стаття 29. Джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України в частині доходів (з урахуванням особливостей, визначених пунктом 1 частини другої статті 67-1 цього Кодексу) є...:

Пункт 13)... надходження в рамках програм **допомоги Європейського Союзу**, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ.

Стаття 30. Пункт 4. Кошти, отримані до спеціального фонду Державного бюджету України згідно з відповідними пунктами частини третьої статті 15, частини третьої статті 29 та частини третьої цієї статті цього Кодексу, спрямовуються відповідно на:

Пункт 12) реалізацію **програм допомоги Європейського Союзу**, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ (за рахунок джерел, визначених пунктом 13 частини третьої статті 29 цього Кодексу);

Стаття 43. Пункт 7. Власні надходження державних і комунальних вищих навчальних закладів, наукових установ та закладів культури, отримані як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та **гранти**, зараховуються на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальному органі Казначейства України, або на поточні рахунки у банках державного сектору.

Пункт 8. Видатки спеціального фонду державних і комунальних вищих навчальних закладів, наукових установ та закладів культури, що проводяться за рахунок власних надходжень бюджетних установ, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та **гранти**, здійснюються у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 56. Пункт 6. Відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних із надходженням і використанням власних надходжень державних і комунальних вищих навчальних закладів, наукових установ та закладів культури, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти, здійснюється у встановленому порядку.



Стаття 87. 1. До видатків, що здійснюються з Державного бюджету України (з урахуванням особливостей, визначених пунктом 5 частини другої статті 67-1 цього Кодексу), належать видатки на:
3) міжнародну діяльність;

Розділ 4. Пункт 25. Контроль за використанням бюджетних коштів щодо власних надходжень державних і комунальних вищих навчальних закладів, наукових установ та закладів культури, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти, здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України (<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/719-2015-%D0%BF/paran10#n10>).

- 10) **Постанова Кабінету Міністрів України** від 2 вересня 2015 р. № 719 Питання власних надходжень державних і комунальних вищих навчальних закладів, наукових установ та закладів культури: Про порядок розміщення на поточних рахунках в банках державного сектору та використання власних надходжень державних і комунальних вищих навчальних закладів, наукових установ та закладів культури, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти, та здійснення контролю за використанням власних надходжень. (чинність з 1 грудня 2015 р.)
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/719-2015-%D0%BF>
- 11) **Податковий кодекс України (ПКУ):** Відповідно до пп. 136.1.15, 136.1 ст. 136 «...для визначення об'єкта оподаткування не враховуються доходи: кошти або майно, що надходять у вигляді міжнародної технічної допомоги, яка надається відповідно до чинних міжнародних договорів...». - Згідно з п. 3.2 ст. 3 «...якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені ПКУ, застосовуються правила міжнародного договору...». - Відповідно до п.197.11 ст.197 «...звільняються від оподаткування ПДВ операції із ввезення на митну територію України майна як міжнародної технічної допомоги, яка надається відповідно до міжнародних договорів України...».
- 12) **Закон про здійснення державних закупівель:** Стаття 6. Міжнародні зобов'язання України у сфері закупівель, пункт 1. Якщо міжнародним договором України, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України, передбачено інший порядок закупівлі, ніж порядок, визначений цим Законом, застосовуються положення міжнародного договору України....
.....Закупівля товарів, робіт і послуг на умовах їх співфінансування в рамках проектів, що реалізуються за рахунок кредитів, позик, зазначених в абзаці першому цієї частини, здійснюється згідно з правилами і процедурами, встановленими відповідними організаціями, а в разі невстановлення таких правил і процедур - відповідно до цього Закону (<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1197-18>) Обладнання може бути придбаним на основі тристороннього договору між установою-координатором, постачальником і ВНЗ).
- 13) **Постанова Національного банку України** «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 04. 12. 2015 р. № 863» зі змінами від 16 січня 2016 р. щодо звільнення від обов'язкового продажу валютних коштів проектів Міжнародної технічної допомоги: повний текст за посиланням: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-15> - «Не підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України надходження в іноземній валюті:.....за проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги, що пройшли державну реєстрацію; за проектами, що здійснюються на підставі угод між Україною і Європейським Союзом про участь України в міжнародних програмах Європейського Союзу;.....».
- 14) **Постанова Кабінету Міністрів України** від 4 квітня 2001 р. № 332, яка обмежує можливості закупівель обладнання в рамках наявних бюджетних коштів, може трактуватись відповідно до п.1. щодо коштів проектів Міжнародної технічної допомоги.
- 15) **Лист Міністерства доходів і зборів України** від 21.02.14 р. № 4461/7/99-99-19-05-01-17 «Про митне оформлення міжнародної технічної допомоги») щодо розмитнення товарів та обладнання в рамках МТД: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/normativno-pravovi-atty/>



16) Лист Державної Фіскальної Служби від 16.01.2016 № 765/6/99-99-19-03-02-15, повний текст:
<http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/print-66144.html>

Корисні документи щодо мобільності та оформлення відряджень:

Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування»
<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248409199>

Роз'яснення окремих пунктів Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність
<http://mon.gov.ua/citizens/rozyasnennya/3348/kopiya-roz%E2%80%99yasnennya-okremix-punktiv-polozhennya-pro-poryadok-realizacziyi-prava-na-akademichnu-mobilnist.html>

Щодо практики застосування норм права у випадку колізії Мін'юст України – Лист від 26.12.2008 № 758-0-2-08-19 <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0758323-08>

Постанова Кабінету Міністрів України №98 від 02.02.2011 Ст. 6. (ост.зміни 3.02.2016) Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/98-2011-%D0%BF> .

Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 1996 р. № 287 (зміни 23.04.2014) Про затвердження Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування. (Ст. 1, Ст. 3, Ст. 4. «Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон» (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 17.03.2011 N 362) Розділ I: Ст.6. Ст. 14; Розділ III: Ст. 1. та інші) <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287-96-%D0%BF>

Інші внутрішні документи ВНЗ: стратегія розвитку ВНЗ, положення, правила, механізми документи щодо політики участі в міжнародних проектах, положення про мобільність тощо (в рамках автономії ВНЗ).

Корисні матеріали для виконавців проектів: шаблони договорів, підбір нормативно-правової бази, процедури реєстрації проектів, звільнення від ПДВ, митних зборів, продажу валютних коштів, переклад українською мовою інструкцій донора розміщено:

<http://erasmusplus.org.ua/novyny/1205-novyny-dlia-komand-proektiv-rozvytok-potentsialu-vyshchoi-osvity-2015-2018.html>

<http://erasmusplus.org.ua/tempus-iv/instruktsii.html>

Матеріали корисні для працівників ВНЗ України відповідальних за модернізацію освітніх програм відповідно до положень Закону України «Про вищу освіту» (компетентнісний підхід, результати навчання, рамка кваліфікацій, внутрішня і зовнішня системи забезпечення якості, додаток до диплому тощо) підготовлених **Національною командою експертів з реформування вищої освіти** (проект ЄС):

<http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/natsionalna-komanda-ekspertiv-here/materiali-here.html>

Запрошуємо на заходи і до співпраці: команда проекту «НЕО в Україні»

вул. Бастіонна, буд. 9, пов. 8, Київ, 01014, Україна
контакти: +38 (044) 286-66-68, +38 (044) 332-26-45
office@erasmusplus.org.ua, skype: erasmusplus_ua
www.erasmusplus.org.ua